

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΙΙΙ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 5 Οκτωβρίου 2018, με την ακόλουθη σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Βιργινία Σκεύη και Νεκταρία Δουλιανάκη, Σύμβουλοι, Μαρία Καραπέτη (εισηγήτρια) και Αθηνά Σιγάλα, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Πάρεδρος στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας Ιωάννης Βασιλόπουλος, ως νόμιμος αναπληρωτής της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας, η οποία είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Σπυρίδων Καββαδίας, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (κατηγορίας ΔΕ με βαθμό Β').

Για να δικάσει την από 30.10.2006 και με αριθμό βιβλίου δικογράφων ...2006 έφεση του ... κατοίκου ..., ο οποίος δεν παραστάθηκε,

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου. Και

κ α τ ά της .../2006 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση του εκκαλούντος για κανονισμό στρατιωτικής σύνταξης κατά τις διατάξεις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης. Και

Τον Πάρεδρο στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την παραδοχή αυτής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο

Αποφάσισε τα εξής

1. Με την κρινόμενη έφεση, όπως αυτή αναπτύσσεται με τα από .../2014 και από .../2016 υπομνήματα, ο εκκαλών ζητεί την ακύρωση της .../2006 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), απορριπτικής αίτησής του για κανονισμό στρατιωτικής σύνταξης κατά τις διατάξεις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας, επιδιώκοντας να του κανονισθεί σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, καθώς και να καταλογισθούν τα δικαστικά του έξοδα εις βάρος του εφεσίβλητου.

2. Η συζήτηση της υπό κρίση έφεσης εχώρησε νομίμως (βλ. και άρθρο 62 παρ. 3 του ν. 4387/2016, ΦΕΚ Α' 85, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 παρ. 1 του ν. 4445/2016, ΦΕΚ Α' 236).

3. Η κρινόμενη έφεση νομίμως επανεισάγεται προς συζήτηση μετά τις .../2015 και .../2017 αποφάσεις του ΙΙΙ Τμήματος, με τις οποίες διατάχθηκε η συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου και στις ορθές σκέψεις των οποίων αναφέρεται το Δικαστήριο για τα μη κρινόμενα με την παρούσα απόφαση ζητήματα.

4. Με την υπό κρίση έφεση ο εκκαλών προβάλλει ότι μη νομίμως απορρίφθηκε, με την .../2006 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., αίτησή του για κανονισμό στρατιωτικής σύνταξης κατά τις διατάξεις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας, καθόσον αυτή ερείδεται επί της πλημμελώς αιτιολογημένης .../2006 γνωμάτευσης της Ανωτάτης Αεροπορίας Υγειονομικής Επιτροπής.

5. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 26 παρ. 1 περίπτωση ε', 45 παρ. 1 και 3 και 51 παρ. 7 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Σ.Κ., π.δ. 166/2000, ΦΕΚ Α' 153 και ήδη π.δ. 169/2007, ΦΕΚ Α' 210) συνάγεται ότι για να δικαιωθεί σύνταξης ο μόνιμος ή μη στρατιωτικός, ο οποίος κατέστη σωματικά ή διανοητικά ανίκανος κατά το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό αναπηρίας λόγω τραύματος ή νοσήματος οφειλομένου στη στρατιωτική του υπηρεσία, απαιτείται να υπάρχει μεταξύ της υπηρεσίας και του παθήματος αιτιώδης σύνδεσμος, ήτοι σχέση πρόσφορης αιτίας και αποτελέσματος, κατά τρόπο μάλιστα πρόδηλο και μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση (ΕλΣ Ολ. 989/2018, 291/2017, 489/2016, 6445/2015, 3847/2014, 4684/2013, 2076/2010).

6. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης δικαιώματος σύνταξης κατά τις ανωτέρω περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας διατάξεις, η γνωμάτευση της Ανωτάτης Υγειονομικής Επιτροπής σχετικά με το είδος και τις συνέπειες του παθήματος ή της νόσου καθώς και σχετικά με το αν τούτο προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας του

στρατιωτικού είναι υποχρεωτική για τα όργανα που αποφασίζουν, εφόσον είναι ομόφωνη και επαρκώς αιτιολογημένη (ΕλΣ Ολ. 989/2018, 291, 392/2017, 489/2016, 6445/2015, 3847/2014, 4684/2013, 2076/2010, 224/2008).

7. Η γνωμάτευση της ανωτέρω Επιτροπής θεωρείται επαρκώς αιτιολογημένη όταν αναφέρονται σ' αυτήν τα στοιχεία που έλαβε υπ' όψιν η Επιτροπή, τα περιστατικά που δέχθηκε ότι προέκυψαν από αυτά, η διαπιστούμενη πάθηση και η σχέση αυτής, με βάση τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποίησε, προς την υπηρεσία του παθόντος στρατιωτικού, παρατίθενται δε οι σκέψεις, οι οποίες σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης δικαιολογούν την κρίση της Επιτροπής (ΕλΣ Ολ. 989/2018, 291, 392/2017, 6445/2015, 3847, 4320/2014, 4684/2013, 2076/2010, 224/2008). Επιπλέον, η γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής πρέπει να περιγράφει και την τυχόν προϋπάρχουσα της κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις ψυχιατρική ή παθολογική εκ γενετής κατάσταση, που οπωσδήποτε θα είχε ως τελική συνέπεια την εκδήλωση της νόσου και στην περίπτωση ακόμη που δεν συνέτρεχαν οι επικαλούμενες από τον παθόντα συνθήκες εκτέλεσης της υπηρεσίας, ακόμη δε να εκθέτει σε ποία αιτία οφείλεται η διαπιστωθείσα νόσος, χωρίς να αρκεί μόνη η παράθεση στη γνωμάτευση της φράσης «δεν προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, λόγω της ενδογενούς φύσης της» (ΕλΣ Ολ. 2076/2010). Περαιτέρω, η απαίτηση για επαρκή αιτιολογία αναδεικνύεται εντονότερη όταν από τον συνταξιοδοτικό ή τον εν γένει ιατρικό φάκελο του νοσούντος προκύπτουν στοιχεία που ευθέως ή εμμέσως συνδέουν τη νόσο με την υπηρεσία (ΕλΣ Ολ. 489/2016, 6445/2015, 3847/2014, 4684/2013).

8. Εφόσον το δικάζον δικαστήριο κρίνει ότι η γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής δεν έχει την απαιτούμενη αιτιολογία, οφείλει να παραπέμψει εκ νέου την υπόθεση στην Επιτροπή αυτή, αξιωνοντας νέα, πλήρως αιτιολογημένη γνωμάτευση και πληρέστερη διευκρίνιση των ιατρικής φύσεως ζητημάτων που ανακύπτουν. Αν όμως, παρά την έκδοση επανειλημμένων προδικαστικών αποφάσεων, η αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή δεν αποφαίνεται με σαφήνεια και πληρότητα επί των ιατρικής φύσεως θεμάτων που ζητήθηκε με τις αποφάσεις αυτές να διευκρινισθούν και εμμένει, ως εκ τούτου, σε ελλιπώς αιτιολογημένες γνωματεύσεις, το Δικαστήριο μπορεί να μην αναπέμψει εκ νέου στην Επιτροπή προκειμένου να εκφέρει νέα αιτιολογημένη γνωμάτευση, αλλά να αποφανθεί επί του επίδικου συνταξιοδοτικού αιτήματος, αφού προηγουμένως εκφέρει το ίδιο κρίση και επί των ιατρικής φύσεως θεμάτων, είτε με βάση τα στοιχεία του οικείου συνταξιοδοτικού φακέλου, εφόσον αυτά κρίνονται επαρκή, είτε διατάσσοντας τα προς τούτο πρόσφορα αποδεικτικά μέσα. Και αυτό γιατί, προκειμένου να παρασχεθεί κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος στον

προσφεύγοντα η έννομη δικαστική προστασία που αιτείται, δεν μπορεί να αποβεί εις βάρος του η παράλειψη της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής να γνωματεύσει αιτιολογημένα και η εμμονή της, παρά την έκδοση σχετικών προδικαστικών αποφάσεων, σε ελλειπείς, ασαφείς, αντιφατικές ή γενικόλογες κρίσεις επί των κρίσιμων για τη θεμελίωση του επίδικου συνταξιοδοτικού δικαιώματος ιατρικής φύσεως θεμάτων (βλ. ΕλΣ III Τμ. 99/2017, 7735/2015, II Τμ. 1473/2008, 2240/2005, πρβλ. III Τμ. 1038/2005, βλ. και ΣτΕ 194/2016, 873/2011, 3130/2005, 3842/2004 κ.ά.).

9. Στην προκειμένη υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου, εκτιμώμενων το καθένα ξεχωριστά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα εκτιθέμενα στις ακόλουθες σκέψεις (βλ. σκέψεις 10 έως 19).

10. Ο εκκαλών, τέως Σμηνίτης, κατατάχθηκε στην Πολεμική Αεροπορία στις ...1987 και αφού έλαβε, στις ....1987, ειδικότητα χειριστή RADAR, μετατέθηκε στις ...1987 στην 5^η ΜΣΕΠ.

11. Στην εν λόγω μονάδα ο εκκαλών υπέβαλε (την ...1987) αίτηση για αλλαγή ειδικότητας, αφενός διότι δεν αντιλαμβανόταν αυτά που διδάσκονταν στην εκπαίδευσή του και αφετέρου διότι δεν μπορούσε, λόγω κλειστοφοβίας, να παραμένει σε κλειστό και σκοτεινό χώρο (για τον ίδιο άλλωστε λόγω είχε δυσκολία να φυλάξει σκοπός). Κατόπιν τούτων, την ...1987 παραπέμφθηκε στο 251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας (Γ.Ν.Α.), από το οποίο εξήλθε στις ...1987 με τη διάγνωση «ελαφρά νοητική καθυστέρηση» και ταυτόχρονα έγινε παραπομπή του στην Ανωτάτη Αεροπορίας Υγειονομική Επιτροπή (Α.Α.Υ.Ε.), για κρίση σωματικής ικανότητας. Η Α.Α.Υ.Ε., με την ....1987 γνωμάτευσή της, τον έκρινε ικανό τρίτης κατηγορίας (I3) δυνάμενο να φέρει οπλισμό για αμυντικούς σκοπούς, με τη διάγνωση «[α]ντίδραση προσαρμογής σε άτομο με ελαφρά νοητική καθυστέρηση».

12. Στη συνέχεια, τοποθετήθηκε από το Διοικητή της 5^{ης} ΜΣΕΠ στη θέση του υπεύθυνου καντίνας στη λέσχη αξιωματικών στο Καστέλι, ήτοι σε απόσταση 42 χιλιομέτρων από τη μονάδα του. Όμως ο εκκαλών δεν μπόρεσε να αποδώσει ούτε στην υπηρεσία αυτή, δεδομένου ότι, όπως ισχυρίζεται στην από ....1993 κατάθεσή του στο πλαίσιο επιγενόμενης Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε.), αντιμετωπίστηκε με σκaiότητα από συναδέλφους του σμηνίτες, οι οποίοι δεν τον πλήρωναν και σε μία περίπτωση χειροδίκησαν εις βάρος του προκειμένου να τον εκφοβίσουν. Συνακόλουθα, μετά από δεκαπέντε ημέρες επανήλθε στη μονάδα του, όπου, κατά τους ισχυρισμούς του, αφενός δέχθηκε φραστικές επιθέσεις από παλαιότερους σμηνίτες, που κλιμακώθηκαν με νέα χειροδικία εις βάρος του και αφετέρου του ανατέθηκαν και πάλι καθήκοντα φύλαξης σκοπιάς και

«αγγαρείες», στα οποία δυσκολευόταν να ανταποκριθεί. Κατόπιν τούτων, ο εκκαλών παρουσίασε εκδηλώσεις οξέος ψυχωτικού επεισοδίου με αυτοκαταστροφικές τάσεις, συνεπεία των οποίων τέθηκε σε αντιψυχωτική αγωγή από τον ιατρό της μονάδας του και, αφού κρατήθηκε δεμένος υπό διαρκή φύλαξη επί τετραήμερο, δεδομένου ότι δεν κατέστη δυνατό να διοργανωθεί νωρίτερα η ασφαλής διακομιδή του σε νοσοκομείο, στις 26.9.1987 έγινε μεταφορά του, με τη συνοδεία του πατέρα του, στην ψυχιατρική κλινική του 251 Γ.Ν.Α., από όπου εξήλθε, στις 14.10.1987, με ετήσια αναβολή και τη διάγνωση «ψυχωσική συνδρομή» (βλ. την ...1987 σχετική γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., καθώς και την ...1989 όμοια, με την οποία του χορηγήθηκε δεύτερη ετήσια αναβολή, με την ίδια διάγνωση).

13. Στις ...1989 ο εκκαλών εισήλθε εκ νέου στο 251 Γ.Ν.Α., από όπου εξήλθε την ίδια μέρα με τη διάγνωση «ψυχωσική διαταραχή», κρινόμενος ακατάλληλος για στράτευση (Ι5 – βλ. την ...1989 σχετική γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε.).

14. Με την ...1993 αίτησή του προς το Γ.Λ.Κ., ο εκκαλών ζήτησε να του κανονισθεί σύνταξη ως παθών εξαιτίας της υπηρεσίας, επικαλούμενος ότι η θητεία του στην Πολεμική Αεροπορία του προκάλεσε ψυχική νόσο (ψυχωσική διαταραχή).

15. Κατόπιν τούτου, διεξήχθη Ε.Δ.Ε., που κατέληξε στο από ... 1993 πόρισμα. Όπως προκύπτει από την από ...1993 κατάθεση, στο πλαίσιο της ως άνω Ε.Δ.Ε., του ψυχιάτρου και ιατρού της μονάδας του εκκαλούντος, που τον παρακολουθούσε, η μονάδα αυτή ήταν υπηρεσία ανεπιθύμητων, μέλη του μονίμου προσωπικού της είχαν υποστεί στερήσεις βαθμών και ελεγχθεί δικαστικά και υπηρετούσαν σε αυτήν στρατεύσιμοι με έντονα στοιχεία αντικοινωνικής διαταραχής προσωπικότητας, γεγονός το οποίο μπορούσε να αποτελέσει πυροδοτικό μηχανισμό εκδήλωσης μιας ψυχιατρικής νόσου. Ο Διοικητής της μονάδας και ο αξιωματικός κατέθεσαν ότι μεταξύ του προσωπικού της μονάδας περιλαμβάνονταν άτομα όπως ναρκομανείς, κλεπτομανείς και άτομα με σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα (βλ. τις από ...1993 καταθέσεις τους). Στο ανωτέρω πόρισμα της Ε.Δ.Ε. καταλογίζονται ευθύνες στην υπηρεσία γιατί δεν αξιολόγησε σωστά το αρχικό πρόβλημα του εκκαλούντος, με αποτέλεσμα να κριθεί κατάλληλος (Ι 1), να του απονεμηθεί ειδικότητα στις απαιτήσεις της οποίας δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει και να τοποθετηθεί σε μονάδα οι δυσκολίες της οποίας ξεπερνούσαν το βαθμό της ψυχικής αντοχής του, με κατάληξη την ανάπτυξη ψυχικής νόσου.

16. Ακολούθησε η έκδοση της ...1994 γνωμάτευσης της Α.Α.Υ.Ε., η οποία αποφάνθηκε, μετά και την .../1993, ομοίου περιεχομένου, γνωμάτευση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής του 251 Γ.Ν.Α., ότι

ο εκκαλών έπασχε από ψυχωσική διαταραχή με ποσοστό ανικανότητας 75%, που δεν οφείλεται πρόδηλα και αναμφισβήτητα στην Υπηρεσία. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ως άνω γνωμάτευση «[η] πάθηση για την οποία (...) κρίθηκε τελικά ακατάλληλος για στράτευση, είναι σύμφωνα με τα ισχύοντα επιστημονικά δεδομένα ενδογενής και όχι αντιδραστική στην αιτιολογία της. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει κάποιος ή κάποιοι αιτιολογικοί παράγοντες εξωγενείς όπως οι συνθήκες της στράτευσης [που] είναι δυνατόν να επενεργήσουν στο άτομο με τρόπο εκλυτικό όχι όμως αιτιολογικό για την εμφάνιση της νόσου. Στην συγκεκριμένη περίπτωση ενδεχομένως η νοητική καθυστέρηση να αποτελεί επιφανόμενο των παραγόντων που φέρει το άτομο από τη γέννησή του και οι οποίοι υπό την επίδραση του στρεσογόνου στρατιωτικού περιβάλλοντος οδήγησαν στην εμφάνιση της ψυχωτικής συνδρομής. Το στρες ακόμη και σ' αυτή την περίπτωση δεν παίζει ρόλο αιτιολογικό στην εμφάνιση της ψυχωτικής διαταραχής ενώ οι πραγματικές αιτίες όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση ψυχωτικής διαταραχής δεν είναι γνωστές. Επομένως η πάθησή του αυτή εκδηλώθηκε μεν κατά το χρόνο της υπηρεσίας του στην Π.Α., αλλά δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι σχετίζεται αιτιολογικά με την υπηρεσία του στο στράτευμα (...)» (βλ. και την ανάλογο περιεχομένου γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε.).

17. Συνακόλουθα, με την πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., απορρίφθηκε η ανωτέρω από ...1993 αίτηση του εκκαλούντος, με την αιτιολογία ότι σύμφωνα με την ως άνω ...1994 γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., η οποία, ως ομόφωνη, είναι υποχρεωτική για το συνταξιοδοτικό όργανο, η νόσος του δεν προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας του στο στράτευμα.

18. Ακολούθησε νέα (με αριθμό πρωτοκόλλου ...2003) σχετική αίτηση του εκκαλούντος, κατόπιν της οποίας η Α.Α.Υ.Ε., με την ...2006 γνωμάτευσή της, αποφάνθηκε μετά από επανεξέτασή του, στις ...2005, ότι η πάθησή του («ψυχωσική διαταραχή»), εξαιτίας της οποίας είναι ανίκανος προς εργασία κατά ποσοστό 75%, δεν οφείλεται πρόδηλα και αναμφισβήτητα στην υπηρεσία, λόγω της ενδογενούς φύσεως αυτής, σχετίζεται με την βιολογική δομή του ατόμου, το δε στρατιωτικό περιβάλλον και οι καθημερινές συνθήκες διαβίωσης μπορούν να επιδράσουν ως στρεσογόνα στοιχεία, δεν είναι όμως δυνατόν να αποτελέσουν αιτιολογικό αλλά εκλυτικό παράγοντα για την εμφάνιση της νόσου. Συγκεκριμένα, στην ως άνω γνωμάτευση αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «η εν λόγω πάθηση είναι ενδογενής και έχει σχέση με τη βιολογική δομή του ατόμου. Επίσης, σχετίζεται με την προσωπικότητα του κάθε ατόμου, δεν είναι αιτιολογικώς αντιδραστική και κάτω από εξωγενείς παράγοντες, όπως η στράτευση η οποία μπορεί να επενεργήσει εκλυτικά ως εξωγενής παράγοντας, η εν λόγω πάθηση-νόσος δύναται να

εκδηλωθεί και να αναπτύξει όλη τη λεπτομερώς προαναφερθείσα σχετική συμπτωματολογία. Αποτελεί ιατρικό δεδομένο ότι το Υπηρεσιακό στρατιωτικό περιβάλλον και οι καθημερινές συνθήκες διαβίωσης σε αυτό και εντός της Μονάδας, μπορούν να επιδράσουν ως στρεσογόνα στοιχεία και να οδηγήσουν στην εμφάνιση και εκδήλωση της εν λόγω ασθένειας, πλην όμως (...) οι ανωτέρω παράγοντες δρουν εκλυτικά και όχι αιτιολογικά για την εμφάνιση της νόσου. Ως εκ τούτου, δεν δύναται να αιτιολογηθεί σύμφωνα με την ιατρική επιστήμη ότι η δημιουργία της πάθησης οφείλεται σε Υπηρεσιακά αίτια παρότι σχετίζεται (...) με αυτά. Επίσης, δεν αποδεικνύεται ότι δεν δύναται να σχετισθεί αιτιολογικά η ύπαρξη της νόσου αναφορικά με την Υπηρεσία του στο στράτευμα, η οποία Υπηρεσία ουδόλως έδρασε σαν αιτία πρόκλησης της νόσου, αλλά σαφώς επέδρασε υπό τη μορφή ψυχοπιεστικών συνθηκών ως αφορμή εκδήλωσης αυτής».

19. Συνακόλουθα, με την ...2006 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., απορρίφθηκε ως αβάσιμη η ανωτέρω από ...2003 αίτηση του εκκαλούντος για κανονισμό σύνταξης κατά τις διατάξεις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας, για το λόγο ότι, σύμφωνα με την ως άνω...2006 γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., η οποία, ως ομόφωνη, είναι υποχρεωτική για το συνταξιοδοτικό όργανο, η νόσος του δεν προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας.

20. Ο εκκαλών, με την κρινόμενη έφεση, στρέφεται κατά της ως άνω ...2006 πράξης και ζητεί την ακύρωσή της, προβάλλοντας ότι αυτή είναι νομικά πλημμελής και ακυρωτέα, καθόσον στηρίζεται στη μη αιτιολογημένη ...2006 γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., δεδομένου ότι η τελευταία δεν αναφέρθηκε καθόλου στο πόρισμα της Ε.Δ.Ε. και ειδικότερα στις καταθέσεις του Διοικητή ... και του αξιωματικού ..., οι οποίοι αναφέρθηκαν σε στρατεύσιμους στη μονάδα που ήταν «ναρκομανείς», «κλεπτομανείς» κ.λ.π. και στις ανωτέρω εκτιμήσεις του ειδικού ιατρού-ψυχιάτρου ..., που παρακολουθούσε την εξέλιξη της νόσου του εκκαλούντος, από τις οποίες προκύπτουν ευθύνες της Υπηρεσίας τόσο για την επιλογή ειδικότητας όσο και για την επιλογή μονάδας, ούτε αιτιολόγησε την θέση της ότι η πάθηση προϋπήρχε ενώ κατά την πρώτη εισαγωγή του στο 251 Γ.Ν.Α. την ...1987 διαγνώσθηκε μόνο «ελαφρά νοητική καθυστέρηση».

21. Το Τμήμα, με την .../2015 απόφασή του, έκρινε ότι η ανωτέρω γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., με το περιεχόμενο που προεκτέθηκε, στερείται επαρκούς αιτιολογίας. Τούτο δε διότι (α) η ως άνω Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη το πόρισμα της Ε.Δ.Ε., όφειλε να αντιμετωπίσει με ειδική αιτιολογία τις ανωτέρω κρίσεις του εξειδικευμένου ιατρού-ψυχιάτρου ... για τις ιδιαίτερες δυσκολίες της μονάδας που σχετίζονταν με την νόσο που ανέπτυξε ο εκκαλών, αξιολογώντας και την επίδραση στη ψυχική του υγεία

της απονομής ειδικότητας χειριστή RANTAR σε άτομο με νοητική καθυστέρηση και (β) τις αντιφατικές διαπιστώσεις, που δημιουργούν εύλογη αμφιβολία αν η νόσος προϋπήρχε της θητείας του εκκαλούντος ή προήλθε από τις δύσκολες συνθήκες διαβίωσής του στο στράτευμα και προκύπτουν από τη γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε. (...1987), με την οποία ο εκκαλών κρίθηκε ικανός τρίτης κατηγορίας (Ι3) δυνάμενος να φέρει οπλισμό για αμυντικούς σκοπούς με τη διάγνωση «[α]ντίδραση προσαρμογής σε άτομο με ελαφρά νοητική καθυστέρηση», χωρίς να διαπιστωθεί η ύπαρξη ψυχικής νόσου, και την ...2006 γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., στην οποία αναφέρεται ότι ο εκκαλών πάσχει από ψυχική νόσο που εντοπίστηκε το πρώτον τον ... του 1987, όταν διένυε ήδη τον πέμπτο μήνα της θητείας του.

22. Εν όψει αυτών, το Τμήμα, με την προαναφερόμενη απόφασή του, έκρινε ότι πρέπει να αναβληθεί η έκδοση οριστικής απόφασης για την κρινόμενη υπόθεση και να αναπεμφθεί ο συνταξιοδοτικός φάκελος του εκκαλούντος στην Α.Α.Υ.Ε., προκειμένου αυτή να γνωματεύσει, αφού λάβει υπόψη της όλα τα στοιχεία, με ειδική και πλήρη αιτιολογία, για τα ανωτέρω ζητήματα.

23. Σε εκτέλεση της .../2015 απόφασης του Τμήματος, υποβλήθηκε στο Δικαστήριο το με αριθμό πρωτοκόλλου έγγραφο ...2016 της Γραμματείας της Α.Α.Υ.Ε., το οποίο υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής και φέρεται ως κοινοποιητέο σ' αυτήν. Με το έγγραφο αυτό, από το οποίο δεν προκύπτει η σύγκληση της Α.Α.Υ.Ε. ως συλλογικού διοικητικού οργάνου προς διατύπωση νέας γνωμάτευσης ενόψει της προαναφερθείσας απόφασης του Τμήματος, επιχειρείται η αιτιολόγηση όλων των γνωματεύσεων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης, οι οποίες, όπως αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο του εν λόγω εγγράφου, «εκδόθηκαν ύστερα από εκτενή μελέτη του πορίσματος της διενεργηθείσας Συνταξιοδοτικής Προανάκρισης», καθώς και η αιτιολόγηση των αναδειχθεισών με την προαναφερόμενη .../2015 απόφαση του Τμήματος αντιφατικών διαπιστώσεων των ...1987 και ...2006 γνωματεύσεων της Α.Α.Υ.Ε., οι οποίες κατά το ως άνω έγγραφο κρίνονται δικαιολογημένες «λόγω του δυσδιάκριτου χαρακτήρα που παρουσίαζε η εν λόγω ασθένεια του πρώην Σμτη (...)». Περαιτέρω, αναφέρεται ότι η Επιτροπή έκρινε ότι δεν χρειαζόταν να αναφερθεί στην κατάθεση του ιατρού της μονάδας ..., καθόσον αυτός δεν είχε ακόμη την ειδικότητα του ψυχιάτρου κατά τον κρίσιμο χρόνο, η κατάθεσή του δεν αποτελούσε πραγματογνωμοσύνη και εδόθη με επιφύλαξη λόγω της παρόδου μακρού χρόνου από τα συμβάντα. Εξάλλου, στο εν λόγω έγγραφο αναφέρονται, συμπερασματικά, τα εξής: «Καταλήγοντας, η υπ' αριθμ. ...1987 γνωμάτευση την οποία εξέδωσε η ΑΑΥΕ και με την οποία διεγνώσθη για πρώτη φορά η ψυχική ασθένεια του πρώην Σμτη οφείλεται (...) στο

δυσχερώς διαγνώσιμο χαρακτήρα της πάθησης και στο χρονικό διάστημα μεταξύ των δύο νοσηλειών, το οποίο θεωρείται ικανό για την εκδήλωση της ψυχικής νόσου. Οι συνθήκες του στρατιωτικού περιβάλλοντος διαδραμάτισαν ενδεχομένως εκλυτικό και όχι αιτιακό ρόλο, όπως αναφέρουν στις γνωματεύσεις τους τόσο η Πρωτοβάθμια Επιτροπή του 251ΓΝΑ όσο και η ΑΑΥΕ. Συνεπώς, σύμφωνα με την εμπειριστατωμένη γνώμη των Ιατρών των συγκεκριμένων Επιτροπών, οι στρατιωτικές συνθήκες συνετέλεσαν στην εμφάνιση της ασθένειας και σε καμία περίπτωση στην πρόκληση αυτής. Αυτό αποτυπώνεται και επιβεβαιώνεται από την υπ' αριθμ. ΣΥΝΤ. ...2006 γνωμάτευση, με την οποία η ΑΑΥΕ κρίνει ότι η ψυχική νόσος του Σμητη ... δεν προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της Υπηρεσίας».

24. Με τα δεδομένα αυτά, το Τμήμα έκρινε, με την .../2017 απόφασή του, ότι το ...2016 έγγραφο, με τα ως άνω στοιχεία και περιεχόμενο, δεν αποτελεί ιατρική γνωμάτευση του συλλογικού οργάνου που αποτελεί η Α.Α.Υ.Ε., μόνου αρμοδίου οργάνου να αποφαινεται με γνωμάτευσή του για τη σχέση του παθήματος και της υπηρεσίας του στρατιωτικού κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 51 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα διαδικασία, αλλά έγγραφο του Προέδρου της, όπως άλλωστε βασίμως προβάλλει ο εκκαλών με το από 4.11.2016 υπόμνημά του, και ανέβαλε εκ νέου την οριστική του κρίση, προκειμένου να συμπληρωθεί ο φάκελος της υπόθεσης με νέα γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., με την οποία να αποφαινεται αιτιολογημένα επί των τεθέντων με την .../2015 απόφασή του ζητημάτων (βλ. σκέψη 21).

25. Σε εκτέλεση της ως άνω .../2017 απόφασης του Τμήματος, υποβλήθηκε στο Δικαστήριο η ...2018 γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., με την οποία επαναλαμβάνεται το περιεχόμενο του ανωτέρω ...2016 εγγράφου περί του «δυσδιάκριτου χαρακτήρα» της πάθησης του εκκαλούντος καθώς και περί του ότι δεν χρήζει αναφοράς η προαναφερθείσα κατάθεση του ιατρού ... τις ιδιαίτερες δυσκολίες της μονάδας που σχετίζονταν με την νόσο που ανέπτυξε ο εκκαλών, και της επίδρασης στην ψυχική του υγεία της απονομής ειδικότητας χειριστή RANTAR δεδομένης της διανοητικής του καθυστέρησης, καθόσον αφενός μεν ο εν λόγω ιατρός δεν είχε τότε ακόμη αποκτήσει την ειδικότητα του ψυχιάτρου (σε αντίθεση με τα μέλη της πρωτοβάθμιας επιτροπής του 251 Γ.Ν.Α., τα οποία ήταν έμπειροι ψυχίατροι και για το λόγο αυτό υιοθετήθηκε η άποψη των τελευταίων, όπως αποτυπώθηκε στην .../1993 γνωμάτευσή τους), αφετέρου δε η κατάθεσή του δεν αποτελούσε πραγματογνωμοσύνη και εδόθη με επιφύλαξη λόγω της παρόδου μακρού χρόνου από τα συμβάντα. Για δε τις εν λόγω δυσκολίες και τις εν γένει συνθήκες διαβίωσης του εκκαλούντος στο στράτευμα αναφέρεται μόνον ότι «[α]πό το σύνολο των στοιχείων του εξετασθέντος συνταξιοδοτικού φακέλου προκύπτει ότι οι συνθήκες διαβίωσης του εν

λόγω τέως Σμητη στο υπόψη στρατιωτικό περιβάλλον είναι συνήθεις κατά την διάρκεια της θητείας ενός στρατευσίμου και επουδενί απέχουν από αυτές που επικρατούν εκτός του στρατοπέδου. Συνεπώς δεν είναι ικανές και επαρκείς ώστε να επιδεινώσουν την ψυχική κατάστασή του». Τέλος, προβάλλεται ότι ο χρόνος που μεσολάβησε μεταξύ των δύο νοσηλείων του εκκαλούντος (ήτοι κατά τα χρονικά διαστήματα από ...1987 έως ...1987 και από ...1987 έως ...1987) διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη χορήγηση σε αυτόν της πρώτης ετήσιας αναβολής με την γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε. και διατυπώνεται το συμπέρασμα ότι η πάθηση του εκκαλούντος («ψυχωσική διαταραχή») εκδηλώθηκε μεν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του στην Πολεμική Αεροπορία αλλά δεν προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας αυτής, το δε ποσοστό αναπηρίας του κατά το χρόνο απόλυσής του και εντός εξαμήνου από αυτήν ορίστηκε σε 75%.

26. Με τα δεδομένα που εκτίθενται ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι και η τελευταία αυτή γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε. παρίσταται πλημμελώς αιτιολογημένη. Και τούτο διότι, παρά τα οριζόμενα σε δύο προδικαστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου τούτου, ουδόλως αιτιολογείται η κρίση της για την επίδραση των αναφερθεισών από τον ιατρό της μονάδας ... ιδιαίτερων δυσκολιών της μονάδας που τοποθετήθηκε ο εκκαλών, καθώς και της απονομής σε αυτόν της ειδικότητας χειριστή RANTAR, παρά τη νοητική του καθυστέρηση, στην ψυχική του υγεία. Αντιθέτως, στην εν λόγω γνωμάτευση αναφέρεται απλώς ότι δεν υπήρχε καν υποχρέωση αναφοράς της Α.Α.Υ.Ε. στις κρίσεις του ανωτέρω ιατρού για το λόγο ότι κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα δεν είχε ακόμη αποκτήσει την ειδικότητα του ψυχιάτρου, επιφυλάχθηκε λόγω της παρόδου μακρού χρόνου από τα συμβάντα και η κατάθεσή του δεν συνιστούσε πραγματογνωμοσύνη. Εξάλλου, η γενική αναφορά στις συνθήκες διαβίωσης του εκκαλούντος στο συγκεκριμένο στρατιωτικό περιβάλλον ως συνήθεις, πέραν του ότι δεν συνιστά ειδική και πλήρη αιτιολογία για το ρόλο που έπαιξαν αυτές στην εμφάνιση της ψυχικής του νόσου, δεν βρίσκει έρεισμα στα στοιχεία του φακέλου, καθόσον οι συνθήκες διαβίωσης με συγχρωτισμό με άτομα που οι ίδιοι οι αξιωματικοί τους χαρακτηρίζουν «αλήτες», «με σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα», «με προβλήματα ναρκωτικών» και «κλεπτομανείς» (βλ. τις από ...1993 καταθέσεις του τότε Διοικητή της μονάδας ... και του υπηρετήσαντος σε αυτήν αξιωματικού ... στο πλαίσιο της διενεργηθείσας Ε.Δ.Ε.) δεν μπορούν να θεωρηθούν συνήθεις κατά τη διάρκεια της θητείας ενός στρατευσίμου ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι «επουδενί απέχουν από αυτές που επικρατούν εκτός του στρατοπέδου». Περαιτέρω, δεν αιτιολογείται η κρίση της Επιτροπής περί των αιτίων της πάθησης του εκκαλούντος με αναφορά στην απονομή σε αυτόν της ειδικότητας χειριστή RADAR, παρά τη νοητική του καθυστέρηση και την εκδηλωθείσα κλειστοφοβία του, αν και καταλογίζονται ευθύνες για τα ανωτέρω και στο από ...1993 πόρισμα της διενεργηθείσας Ε.Δ.Ε.. Αντιθέτως, η Επιτροπή

περιορίζεται στην κρίση ότι οι συνθήκες διαβίωσης του εκκαλούντος στο στράτευμα αποτελούσαν απλώς εκλυτικό παράγοντα για την εκδήλωση της νόσου, παρά το γεγονός ότι, ακόμα και εάν οι όποιες υπηρεσιακές συνθήκες εκτιμώνται ως εκλυτικοί παράγοντες, αυτό δεν αποκλείει άνευ άλλου τη σύνδεση της εκδήλωσης και επιδείνωσης της νόσου με την υπηρεσία (βλ. ΕλΣ Ολ. 989/2018). Τέλος, τα διαλαμβανόμενα στην εν λόγω ...2018 γνωμάτευση περί του δυσδιάκριτου της πάθησης του εκκαλούντος και του καθοριστικού χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ των προαναφερθεισών νοσηλειών του δεν επαρκούν, κατά την κρίση του Τμήματος, για την αιτιολόγηση της αντίφασης μεταξύ της πρώτης ...1987 γνωμάτευσης της Α.Α.Υ.Ε., σύμφωνα με την οποία η πάθηση του εκκαλούντος ήταν «[α]ντίδραση προσαρμογής σε άτομο με ελαφρά νοητική καθυστέρηση» και επιγενόμενων γνωματεύσεων αυτής, με τις οποίες αναγνωρίζεται ως πάσχων από ψυχική νόσο από τις 1987 (βλ. τις ...1987, ...1989, ...1989, ...1984, ...2004 και ...2006 γνωματεύσεις της Α.Α.Υ.Ε.).

27. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω (βλ. σκέψη 26) και κατά τα γενόμενα δεκτά στις σκέψεις 5 έως 8 της παρούσας, το Δικαστήριο κρίνει ότι, ενόψει της έκδοσης από την Α.Α.Υ.Ε. πλημμελώς αιτιολογημένων γνωματεύσεων, παρά τα οριζόμενα στις μη οριστικές αποφάσεις αυτού, οφείλει (σκέψη 8), να μην αναπέμψει εκ νέου το συνταξιοδοτικό φάκελο σε αυτήν, αλλά να διακρατήσει την υπόθεση και να αποφανθεί, με βάση το σύνολο των στοιχείων του φακέλου, επί του αιτήματος του εκκαλούντος.

28. Από το σύνολο των προεκτεθέντων στοιχείων, εκτιμώμενων το καθένα χωριστά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, το Δικαστήριο κρίνει ότι αναδείχθηκαν, με τον απαιτούμενο από το νόμο (ερμηνευόμενο σύμφωνα με το Σύνταγμα) βαθμό βεβαιότητας, τα ακόλουθα: Η πάθηση του εκκαλούντος (ψυχωσική διαταραχή), εξαιτίας της οποίας κατέστη ανίκανος προς εργασία κατά το χρόνο απόλυσής του και εντός εξαμήνου από αυτήν κατά ποσοστό 75%, προκλήθηκε από τις συνθήκες διαβίωσής του στην Πολεμική Αεροπορία, η οποία όφειλε να είχε τέτοια οργάνωση ώστε να γίνει αντιληπτή, ήδη από την κατάταξη του εκκαλούντος, στις ...1987, η νοητική του καθυστέρηση ώστε να καταταγεί σε ειδικότητα ανάλογη των δυνατοτήτων του. Αντ' αυτού, όπως αναγνωρίζεται και στο από ...1993 πόρισμα της διενεργηθείσας Ε.Δ.Ε., αφενός απονεμήθηκε στον εκκαλούντα η ειδικότητα του χειριστή RADAR, παρά τη νοητική του καθυστέρηση και την εκδηλωθείσα κλειστοφοβία του (λόγοι για τους οποίους ο ιατρός της μονάδας ... εισηγήθηκε κατά της τοποθέτησής του στην εν λόγω ειδικότητα), αφετέρου τοποθετήθηκε ο εκκαλών, παρά το ευάλωτο της ιδιοσυγκρασίας του, σε μια «μονάδα ανεπιθύμητων», που «θα ήταν “βαριά” μονάδα για τον καθένα», αφού σε αυτήν περιστοιχιζόταν από «άτομα του μόνιμου προσωπικού με στερήσεις βαθμών [και] δικαστικές εμπλοκές και στρατεύσιμο[υς] με έντονα στοιχεία αντικοινωνικής διαταραχής

προσωπικότητας» (βλ. την από ...1993 κατάθεση του εν λόγω ιατρού, η οποία, παρά το γεγονός ότι αυτός δεν είχε ακόμη αποκτήσει την ειδικότητα του ψυχιάτρου κατά τον κρίσιμο χρόνο, έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, καθόσον ο ανωτέρω είχε ίδια άμεση αντίληψη επί μακρό χρόνο τόσο των συνθηκών διαβίωσης του εκκαλούντος στο στράτευμα, όσο και της εμφάνισης και εξέλιξης της πάθησής του, την οποία δεν θα μπορούσαν να έχουν οι ιατροί των Επιτροπών που τον εξέτασαν). Η ιδιαίτερη αντιξοότητα των σκληρών αυτών συνθηκών διαβίωσης του εκκαλούντος στο στράτευμα, προερχόμενη τόσο από τη σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού της μονάδας του, όσο και από το γεγονός ότι του απονεμήθηκε ειδικότητα στις απαιτήσεις της οποίας δεν θα μπορούσε εκ των πραγμάτων να ανταποκριθεί (συνθήκες που λειτουργούν ακόμη πιο πιεστικά σε πρόσωπα με ευάλωτη ιδιοσυγκρασία, όπως ο εκκαλών), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι για χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών από τη στράτευσή του αυτός δεν είχε εκδηλώσει ψυχική νόσο, αλλά, αντιθέτως, μετά από ενδελεχή εξέτασή του στο 251 Γ.Ν.Α., διαγνώσθηκε ως πάσχων μόνον από ελαφρά νοητική καθυστέρηση (βλ. το από ...1987 εξιτήριο του από το εν λόγω Νοσοκομείο), ενισχύουν την ανωτέρω κρίση του Δικαστηρίου περί την προέλευση της πάθησής του, από την οποία κατέστη ανίκανος προς εργασία κατά ποσοστό 75%, ως προερχόμενης προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας.

29. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 60 παρ. 1 του Σ.Κ., όταν με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακυρώνεται ή μεταρρυθμίζεται συνταξιοδοτική πράξη (του Διευθυντή Συντάξεων του Γ.Λ.Κ.) ή απόφαση (της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων -Ε.Ε.Π.Κ.Σ.-, σε περίπτωση άσκησης ένστασης κατά της πράξης αυτής), που περιέχει κρίση επί του συνταξιοδοτικού δικαιώματος του ενώπιον του Δικαστηρίου προσφεύγοντος, και κανονίζεται για πρώτη φορά ή ανακαθορίζεται ή αναπροσαρμόζεται ήδη κανονισθείσα σύνταξη, τα οικονομικά αποτελέσματα της κανονιζόμενης, ανακαθοριζόμενης ή αναπροσαρμοζόμενης σύνταξης επιτρεπτά ανατρέχουν μέχρι τρία (3) έτη από την πρώτη του μήνα έκδοσης της ακυρούμενης ή μεταρρυθμιζόμενης με την απόφαση του Δικαστηρίου πράξης (του Διευθυντή Συντάξεων του Γ.Λ.Κ.) ή απόφασης (της Ε.Ε.Π.Κ.Σ.), με αιώτατο όριο τον χρόνο γένεσης του σχετικού συνταξιοδοτικού δικαιώματος (πρβλ. ΕλΣ Ολ. 887/2016, 4319/2013, 1587/2011, 26, 166/2010, ΙΙΙ Τμ. 201/2017).

30. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω (σκέψεις 26 έως 29), πρέπει να γίνει δεκτή η ένδικη έφεση, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αρμόδια συνταξιοδοτική αρχή, προκειμένου να κανονισθεί στον εκκαλούντα σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας, αναδρομικά από τριετίας από την πρώτη του μήνα έκδοσης της πράξης αυτής, ήτοι από 1.5.2003.

31. Μετά την παραδοχή της έφεσης, πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή στον εκκαλούντα του κατατεθέντος για την άσκηση της παραβόλου (άρθρο 73 παρ. 4 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 –ΦΕΚ Α΄ 52- Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο).

32. Τέλος, μετά την παραδοχή της έφεσης, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι πρέπει να απαλλαγεί το εφεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του εκκαλούντος (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. ε΄ του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ο οποίος εφαρμόζεται αναλογικώς και στην ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκη σύμφωνα με το άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, ΦΕΚ Α΄ 304, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006, ΦΕΚ Α΄ 135).

Δια ταύτα

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ..

Αναπέμπει την υπόθεση στην αρμόδια συνταξιοδοτική αρχή, προκειμένου να κανονισθεί στον εκκαλούντα σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας, πληρωτέα από την 1.5.2003.

Διατάσσει την επιστροφή στον εκκαλούντα του κατατεθέντος για την άσκηση της έφεσης παραβόλου. Και

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του εκκαλούντος.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 20 Ιουνίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΠΕΤΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΒΒΑΛΙΑΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 15 Μαρτίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ